

Ryssen

Tord Bodin

GAMLA ORDSTÄV KAN ibland tyckas slitna men rätt använda säger de väldigt mycket. Det jag i denna stund närmast tänker på är: Ingen rök utan eld.

Att detta passar in i mitt försök att porträttera livskonstnären Ivan Fedosejevitzh Volkov kräver kanske sin förklaring. Ivan som på senare år valde att leva ett mera tillbakadraget liv hade inte så mycket kontakt med sin omgivning. Ett sätt att meddela sig var ändå när röken steg ur skorstenen på hans stuga; då förstod hans grannar att allt stod rätt till.

Ivan Volkov på väg från affären i Björke.
Foto: TORD BODIN

Men så en dag i vintras, närmare bestämt den 27 december, syntes ingen rök och när grannar då gick för att besöka Ivan Volkov låg han död utanför sin stuga. Ett liv med provningar, som vi aldrig kan föreställa oss och som tog sin början i södra Ryssland den 22 februari 1916, hade nått sin ände.

En betraktelse över "Ryssen", som han alltid kallades i folkmun, kan göras hur lång som helst. Det är få, om ens någon, som det i "byn" har berättats så mycket om och historier har avlöst varandra.

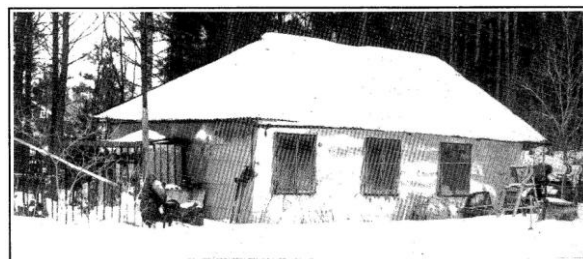
Hur mycket sanning som låg bakom är svårt att avgöra eftersom många historieberättare hade sin egen version.

Det låg väl i sakens natur att det skulle kryddas litet extra, om inte annat för att få mystiken att tätna kring denna minst sagt levnadskonstnär och säriling.

De minnen jag har är inte alls dramatiska och de som jag lagrar för framtiden är hämtade från tiden innan de mer säregna dragen gjorde sig gällande. En av höjdpunkterna som grabb var väl att besöka det gigantiska hönshuset som sedan många år är rivet. Därifrån försågs många bybor med ägg, antingen direkt från rummet strax till vänster innanför ytterdörren till hans stuga, eller också från Oppala Konsum dit större partier levererades. Ryssen var givmild. Ägg delades ibland ut gratis, men något igen ville han aldrig ha. Nej, han blev närmast lite stött om någon kom på den befängda tanken att bjuda igen.

Att Ryssen var en mångsysslare kan intygas. Många gånger skickades jag till affären för inköp av olika saker som behövdes för hans uppfinningar. Det blev god utdelning i kontanta medel eller godis. En av landets största hänggungor kunde Ivan visa upp. Den var blå till färgen och fungerade bäst i mitten på 60-talet. En obekräftad uppgift, men mycket trolig, var att den dåvarande grannen Per Hillin, "Lill-Pelle", lyckades att få denna gunga att nästan slå runt. Det kanske allra starkaste minnet från Ryssen är nog ändå den där vinterkvällen, långt före det att gatlysen fanns efter "byrundan", när vi färdades medelst spark och på långt håll kunde höra dragspelsmusik. När vi närmade oss satt där Ivan Volkov på sin förstukvist med en gran, vars levande ljus var enda belysning, och spelade mästertligt på sitt dragspel.

Att Oppala blev hans boplatz blir en gåta. Vad vi vet, är att han kom via Hamrånge och bosatte sig i Oppala i det hus han själv lät uppföra. Det var inget vanligt hus utan ett charmigt vitkalkat hus. Det var där Ryssen bodde. Ryssen som för många Oppalabor alltid har funnits finns inte mer. ☀

Ivan Volkovs hus. Foto: TORD BODIN

[Hillebygden, Nr. 1, 1996]